

## Oponentský posudek na diplomovou práci Martina Černého

*Germánské spony starší doby římské v Čechách*, Praha 2012, 101 stran textu včetně seznamu literatury, 110 stran samostatně číslovaného katalogu, tabulky, grafy, 85 vyobrazení.

Práce se zabývá germánskými sponami raně římského období, autor při jejím řešení shromáždil vyčerpávajícím způsobem hlavní typy spon a předložil nejdůležitější varianty spon a jejich chronologii.

V úvodu si autor klade za cíl na základě analýzy tohoto materiálu určit pohlaví, věk majitele / nositele spony a způsob jakým mohly být spony nošeny. Na tuto otázku se mu vždy (z doložitelných důvodů) nepodařilo odpovědět. Jedním z důležitých momentů, které si autor vytkl již v úvodu (str. 8), tedy revize dosud publikovaného materiálu a následné zpřesnění chronologie, se diplomandovi v podstatných momentech podařilo odpovědět. První část práce hodnotí spony pozdně laténského typu z našich nálezů, následující kapitoly přehledně hodnotí jednotlivé skupiny spon rané doby římské. Tato část je sestavena přehledně, s uvedením odpovídající literatury k danému typu a variantě. Ty jsou rozděleny do deseti kapitol a členěny na podkapitoly. V této části práce je podána chronologie jednotlivých typů, která vychází také z početných srovnávacích tabulek. Tuto část práce lze považovat za základ pro další hodnocení. Je přínosná a přináší nejvíce nových informací. Ve vybraných příkladech jsou zmíněny také nálezové okolnosti, které se diplomandovi staly podkladem pro určení pohlaví pohřbeného a pokud to bylo možné také rekonstrukci oděvu. Na straně č. 17 není příliš šťastně uveden typ peplos, který je užíván zpravidla v řeckém prostředí. Pro římské by bylo vhodnější užít termín tunika.

Ve 12. kapitole se autor věnuje produkci germánských spon rané doby římské a uvádí několik příkladů především ze sousedních regionů, z našeho území dosud podobné doklady chybí. Zde by bylo možné jako paralelu uvést produkci spon v Pasohlávkách na jižní Moravě (nedaleko Mušova), kde byly objeveny fragmenty terakotových forem (Tejral, J. 2006: Die germanische Giesswerkstatt in Pasohlávky (Bez. Břeclav), PA 97, 133 – 170). Nálezy germánských spon z provincií nejsou zvláště podél limitu neobvyklé, ale tak vysoký počet, uváděný v případě augsburgského nálezů, je výjimečný. Zde můžeme uvažovat nejen o produkci určené pro „export“, ale další možností může být přítomnost germánských bojovníků v římských oddílech. Součástí práce je obsažený seznam literatury (s. 93 – 101) a zahrnuje hlavní starší i novější literaturu k tématu. Také citační systém je odpovídající a umožňuje orientaci v řešené problematice.

Podstatnou část práce tvoří katalog, který zahrnuje 735 exemplářů: je uvedeno místo nálezů, typ a varianta spony, materiál, rozměry a literatura, ze které autor čerpal. Součástí katalogu jsou také odkazy na obrazovou přílohu. Tato část práce je zpracována odpovídajícím způsobem, je sestavena přehledně a dokládá autorovu velmi dobrou znalost dané problematiky.

I vzhledem ke zvolené problematice je pochopitelné, že se autor podrobněji nevěnuje provinciálním sponám, podává jen stručný přehled paralelních typů, užívaných ve stejném období. Nicméně tuto skutečnost považuji za jednu z možností, kam autor může ve své další práci směřovat. Při studiu problematiky spon rané doby římské (germánských i římských) by bylo vhodné posoudit také možnosti vzájemného ovlivňování, které mohlo souviset s otázkami technologie, tvarovými či dekorativními paralelami.

Předložená práce splnila diplomové zadání, splňuje též podmínky kladené na tento typ prací. Práce má logickou a přehlednou strukturu, je patrná velmi dobrá autorova znalost dané tematiky a erudice ve zpracování zvoleného tématu. Z těchto důvodů doporučuji práci Martina Černého k obhajobě a dalšímu řízení k udělení titulu magistr. Navrhuji hodnocení výborně.

V Praze, 31. ledna 2013

Doc. PhDr. Jiří Musil, Ph.D.

Ústav pro klasickou archeologii FF UK